

**БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ ІНСТИТУТ
НЕПЕРЕРВНОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ**

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
ДЗВО «УНІВЕРСИТЕТ МЕНЕДЖМЕНТУ ОСВІТИ»
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ ІНСТИТУТ НЕПЕРЕРВНОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ
ОСВІТИ**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою

**Білоцерківського інституту неперервної
професійної освіти**

«29» вересня 2021 року протокол № 7

Введено в дію наказом директорки

**Білоцерківського інституту неперервної
професійної освіти**

від 30 вересня 2021 року № 01-01/68-О.Д.

Директорка

В.В. Сидоренко

ФІЛОСОФІЯ ОСВІТИ

**РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни**

(Шифр за ОПП ОК 1, загальна підготовка, обов'язкова)

Галузь знань	<u>05 Соціальні та поведінкові науки</u>
Спеціальність	<u>053 Психологія</u>
Освітня програма	<u>Психологія</u>
Рівень вищої освіти	<u>Другий (магістерський)</u>

Робоча програма навчальної дисципліни «Філософія освіти» складена відповідно до навчального плану освітньо-професійної програми «Психологія» спеціальності 053 Психологія 05 Соціальні та поведінкові науки.

Автор-укладач робочої програми:

Мандрагеля Володимир Андрійович, доктор філософських наук, професор, професор кафедри методики професійної освіти та соціально-гуманітарних дисциплін

Розглянуто і схвалено на засіданні кафедри
методики професійної освіти та соціально-гуманітарних дисциплін
Білоцерківського інституту неперервної професійної освіти
(протокол № 7 від 08 вересня 2021 р.)

Рекомендовано на засідання Ради із забезпечення якості освітньої діяльності
та якості вищої освіти
Білоцерківського інституту неперервної професійної освіти
(протокол № 1 від 28 вересня 2021 р.)

Затверджено Вченою радою
Білоцерківського інституту неперервної професійної освіти
(протокол № 7 від 29 вересня 2021 р.)

© Мандрагеля В.А., 2021

© БІНПО ДЗВО «УМО», 2021

1. Опис навчальної дисципліни

<i>Найменування показників</i>	<i>Галузь знань, напрями підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень</i>	<i>Характеристика навчальної дисципліни</i>
		заочна форма навчання
Кількість кредитів, відповідних ECTS – 4	Галузь знань: 05 Соціальні та поведінкові науки	загальна підготовка, обов'язкова
		Рік підготовки
Загальна кількість годин – 120	Спеціальність: 053 Психологія	1
		Семестр
	Освітньо-професійна програма: «Психологія»	1
	Рівень вищої освіти: другий (магістерський)	Лекції
		8
		Практичні заняття
		10
		Самостійна робота
		102
		Індивідуальні завдання
Практичні завдання		
Вид контролю - залік		

Примітка: співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної та індивідуальної роботи становить – 15 % : 85 %.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Філософія освіти» є поглиблення наявного стану світоглядної культури і навичок абстрактного мислення, аналізу феномену освіти в контексті сучасних світоглядно-методологічних парадигм антропології і аксіології. Формування і розвиток сучасної світоглядно-методологічної парадигми студентської молоді неможливе без філософії як теоретичної основи світобачення та певного методу відношення до світу. Філософська культура студента зумовлює як адекватне сприйняття ним навчального матеріалу практично всіх наук, так і виступає передумовою його формування як особистості. Вона також обумовлює ефективність виховної роботи, оскільки підвищує загальну культуру мислення, вміння раціонально відібрати з потоку наукової інформації необхідний матеріал. Оволодіння філософією освіти сприяє становленню самосвідомості, інтелектуальному розвитку, вмінню знаходити оптимальний вихід з ціннісно-кризових ситуацій. є формування компетентності здобувачів вищої освіти галузі економічної психології як міждисциплінарної галузі наукового знання та

практичної готовності до здійснення професійних психологічних функцій у сфері професійної діяльності.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Філософія освіти» є:

- сформуванню систему наукових знань у сфері філософії освіти, сучасних концепцій та актуальних проблем теорії та практики даної навчальної дисципліни;
- сформуванню методологічну компетентність, формувати навички теоретичного аналізу проблем освіти як духовно-практичного феномену в умовах глобалізації;
- покращити можливості здійснення філософського аналізу освіти як явища культури в його соціальному, теоретико-пізнавальному, аксіологічному та практичному аспектах.

Перелік компетентностей, що забезпечує навчальна дисципліна:

ЗК 1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях

ЗК 2. Здатність до проведення досліджень на відповідному рівні.

ЗК 3. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК 4. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 5. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.

СК 1. Здатність здійснювати теоретичний, методологічний та емпіричний аналіз актуальних проблем філософії освіти.

СК 2. Здатність самостійно планувати, організовувати та здійснювати філософське дослідження з елементами наукової новизни та/або практичної значущості.

СК 3. Здатність обирати та застосовувати валідні та надійні методи наукового дослідження та/або доказові методики і техніки практичної діяльності.

СК 5. Здатність організовувати та реалізовувати просвітницьку та освітню діяльність у сфері психології.

СК 7. Здатність приймати фахові рішення та діяти в складних і непередбачуваних умовах, кризових ситуаціях, адаптуватися до нових ситуацій професійної діяльності.

СК 8. Здатність оцінювати межі власної фахової компетентності та підвищувати професійну кваліфікацію, налагоджувати та підтримувати контакти з фаховими спільнотами, цінувати та поважати різноманітності та мультикультурності.

СК 9. Здатність дотримуватися у фаховій діяльності норм професійної етики та керуватися загальнолюдськими цінностями.

У результаті вивчення навчальної дисципліни «Філософія освіти» здобувачі вищої освіти повинні:

РН 1. Здійснювати пошук, опрацювання та аналіз професійно важливої інформації із різних джерел із використанням сучасних інформаційно-

комунікаційних технологій, здійснювати реферування наукових джерел. обґрунтовувати власну позицію, робити самостійні висновки.

РН 2. Вміти організовувати та проводити психологічне дослідження: із застосуванням валідних, надійних та точних методів. Визначати методологію дослідження володіти сучасними технологіями проектування та організації наукового дослідження на підставі комплексного підходу до вирішення проблеми професійної діяльності, представляти результати дослідницьких досягнень.

РН 3. Узагальнювати емпіричні дані, аргументовано та доступно формулювати та представляти теоретичні висновки, об'єктивно оцінювати достовірність одержаних результатів наукового дослідження.

РН 6. Здійснювати адаптацію та модифікацію існуючих наукових підходів і методів до конкретних ситуацій професійної діяльності.

РН 8. Доступно й аргументовано представляти результати досліджень у писемній та усній формах, брати участь у фахових дискусіях.

РН 9. Оцінювати ступінь складності завдань діяльності та приймати рішення про звернення по допомогу або підвищення професійної кваліфікації, рекомендувати способи розв'язання складних завдань і проблем в умовах сучасного інформаційного простору та суперечливих вимог, вдосконалювати професійно-важливі якості особистості сучасного психолога.

РН 10. Вирішувати етичні дилеми з опорою на норми закону, етичні принципи та загальнолюдські цінності, демонструвати соціальну відповідальність та свідому поведінку, сповідувати гуманістичні та демократичні цінності.

РН 12. Здійснювати аналітичний пошук відповідної до сформульованої проблеми наукової інформації та оцінювати її за критеріями адекватності.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовний модуль 1. Філософія освіти: сутність, зміст, еволюція концепцій і підходів

Тема 1. Предмет філософії освіти

Предмет і природа філософського знання. Філософія як специфічний тип знання. Структура філософського знання. Поняття освіти. Виникнення філософії освіти. Актуальність проблематики філософії освіти. Інституціоналізація філософії освіти. Методологія і функції філософії освіти. Еволюція предмету філософії освіти. Гуманістична переорієнтація сучасного суспільства. Основні проблеми філософії освіти.

Тема 2. Філософське розуміння сутності освіти у історичному контексті

Виховання у Первісному суспільстві. Перші школи світової цивілізації. Феномен античної філософської школи. Філософсько-педагогічні погляди Сократа, Платона, Аристотеля та Демокрита. Християнство та інститут освіти в епоху Середніх віків. Розвиток філософії освіти в епоху Відродження і Нового часу. Історична ретроспектива філософії освіти XIX ст.

Тема 3. Освіта та ідеї її розвитку у філософській думці

Освіта, її сутність та зміст. Освіта як єдність навчання та виховання людини. Зіставлення понять «соціалізація особистості», «формування особистості», «розвиток особистості» та «освіта».

Теоретико-пізнавальні питання дослідження освіти в науці та філософії. Філософія освіти як галузь філософії. Основні підходи до визначення предмета філософії освіти. Філософія освіти як гранично широка рефлексія на освіту та педагогіку. Філософія освіти та педагогіка і їхня роль у міжособистісних відношеннях, соціально-культурних контекстах.

Типи раціональності та моделі освіти. Ідеали та цілі виховання і навчання на різних історичних етапах суспільного розвитку.

Тема 4. Еволюція та диверсифікація ідей філософії освіти

Сучасні філософські теорії особистості та педагогіка. Теорія когнітивного розвитку Ж. Піаже: роль соціального середовища в інтелектуальному розвитку. Соціально-історична теорія когнітивного розвитку Л. Виготського. Значення Вальдорфської школи педагогіки як теорії виховання та навчання людини майбутнього. Школа М. Монтесорі. Фрейдизм, психоаналітична теорія стадій розвитку людини і філософія освіти. Структура особистості та теорія зрілості К. Юнга. Практична значущість ідей Е. Еріксона для розвитку освіти. Епоха постіндустріалізму та стратегії розвитку освіти. Неопрагматизм, екзистенціалізм, постмодернізм та їхні моделі освіти людини.

Змістовний модуль 2. Сучасні філософські проблеми розвитку освіти

Тема 5. Освіта як феномен культури та соціальний інститут

Сутність освіти як явища культури. Взаємозв'язок динаміки культури та

еволюції освітянської діяльності. Система освіти як культурний посередник. Поняття «ідеал освіченості». Історична конкретність та мінливість цього поняття. Поняття «парадигма», «освітня парадигма». Освіта як особливий тип людської діяльності та соціальний інститут. Особливості взаємодії освіти з іншими інститутами суспільства (держава, сім'я, релігія, наука). Особливості соціальних відносин у сфері освіти.

Тема 6. Основні проблеми сучасної філософії освіти

Філософські концепції освіти. Основні напрямки розвитку філософії освіти. Філософія як теоретична основа світогляду. Специфіка філософського знання. Філософська освіта. Поняття іманентного та трансцендентного як специфічний спосіб упорядкування картини світу. Релігія і філософія в пошуках першооснов буття. Світогляд людини і її самоактуалізація як проблема філософії освіти.

Антропологія освіти. Аксиологія освіти. Наука і освіта в сучасному інформаційному суспільстві. Постмодернізм і класична філософія освіти. Нові концептуальні парадигми філософії світу.

Тема 7. Філософсько-методологічні проблеми розвитку сучасної освіти

Сутність філософської методології сучасної освіти. Вивчення специфічних законів самоорганізації, розвитку і функціонування освіти як соціокультурного феномена. Концептуальні основи системного забезпечення стратегії розвитку освіти. Новітні філософсько-методологічні розробки щодо навчально-виховного процесу. Роль діалогових методів, проблемних підходів до процесу навчання. Розвиток синергетичної методології у вітчизняній науці. Проблеми стандартизації в освіті

Тема 8. Аксиологічні виміри освіти

Аксиологізація філософії освіти як вимога сучасності. Основні парадигмальні побудови філософсько-педагогічної аксіології. Ціннісні засади сучасної психолого-педагогічної практики. Вимоги щодо поєднання світоглядних цінностей і психолого-педагогічної практики

Освіта як цінність. «Мета», «ідеал», «цінність»: специфіка вживання цих понять у філософії освіти. Освіта та її цінність у сучасному світі

4. Структура навчальної дисципліни

Номер тижня	Вид заняття	Тема заняття або завдання на самостійну роботу	Кількість				Балів (max)
			годин				
			лк.	лаб.	пр.	СР	
Змістовний модуль 1							
«Філософія освіти: сутність, зміст, еволюція концепцій і підходів»							
1	Лекція 1	Предмет філософії освіти	2				2
	Практичне заняття 1	Філософське розуміння сутності освіти у історичному контексті.			2		11
	Самостійна робота 1	Глобальні проблеми людства і роль освіти у їх вирішенні				25	4
2	Лекція 2	Освіта та ідеї її розвитку у філософській думці.	2				2
	Практичне заняття 2	Еволюція та диверсифікація ідей філософії освіти			2		5
	Практичне заняття 3	Особливості розвитку філософії освіти у XIX-XXI ст..			2		6
	Самостійна робота 2	Філософія освіти в історії розвитку цивілізацій				26	5
Всього за змістовний модуль 1 – 45 год.			4	-	6	51	35
Змістовний модуль 2							
«Сучасні філософські проблеми розвитку освіти»							
3	Лекція 3	Освіта як феномен культури та соціальний інститут.	2				2
	Практичне заняття 4	Основні проблеми сучасної філософії освіти			2		11
	Самостійна робота 3	Вплив освіти і культури на розвиток суспільства				25	4
4	Лекція 4	Філософсько-методологічні проблеми розвитку сучасної освіти.	2				2
	Практичне заняття 5	Аксіологічні виміри освіти			2		11
	Самостійна робота 4	Відповідність вітчизняної системи освіти сучасним філософським тенденціям.				26	5
Всього за змістовний модуль 2 – 45 год.			4	-	4	51	35
Залік							30

Поточний контроль – протягом кожного практичного заняття (до 11 балів).
 Контроль самостійної роботи – протягом кожного заняття (СР 1 – 4 бали, СР 2 – 5 балів, СР 3 – 4 балів, СР 4 – 5 бали).
 Підсумковий контроль – залік (30 балів).

5. Теми лекційних занять

Тема 1. Предмет філософії освіти.

1. Філософія, сутність та проблематика.
2. Складові філософії та місце філософії освіти.
3. Методологія і функції філософії освіти.
4. Еволюція предмету філософії освіти.

Тема 2. Освіта та ідеї її розвитку у філософській думці.

1. Теоретико-пізнавальні питання дослідження освіти в науці та філософії.
2. Філософія освіти та педагогіка: точки перетину.
3. Типи раціональності та моделі освіти.

Тема 3. Освіта як феномен культури та соціальний інститут.

1. Освіта як явище культури.
2. Освіта як особливий соціальний інститут.
3. Соціальні відносини у сфері освіти.

Тема 4. Філософсько-методологічні проблеми розвитку сучасної освіти.

1. Сутність філософської методології сучасної освіти.
2. Концептуальні основи системного забезпечення стратегії розвитку освіти.
3. Роль діалогових методів, проблемних підходів до процесу навчання..
4. Мета управління та її гуманістичний зміст.

6. Теми та зміст семінарських/практичних занять

Тема 1. Філософське розуміння сутності освіти у історичному контексті.

1. Перші школи світової цивілізації.
2. Християнство та інститут освіти в епоху Середніх віків.
3. Філософія освіти в епоху Відродження і Нового часу.
4. Історична ретроспектива філософії освіти XIX-XX ст.

Тема 2. Еволюція та диверсифікація ідей філософії освіти

1. Сучасні філософські теорії особистості та педагогіка.
2. Теорія когнітивного розвитку Ж. Піаже.
3. Соціально-історична теорія когнітивного розвитку Л. Виготського.
4. Значення Вальдорфської школи педагогіки як теорії виховання та навчання людини майбутнього.
5. Школа М. Монтесорі.

Тема 3. Особливості розвитку філософії освіти у XIX-XXI ст.

1. Трансформація освітніх парадигм у XX – початку XXI ст.
2. Глобалізація та питання освіти: соціально-філософський аналіз.
3. Навчання впродовж життя як освітній імператив.

Тема 4. Основні проблеми сучасної філософії освіти

1. Основні напрямки розвитку філософії освіти.
2. Світогляд людини і її самоактуалізація як проблема філософії освіти.
3. Антропологія освіти.
4. Аксиологія освіти.

Тема 4. Аксиологічні виміри освіти

1. Ціннісні засади сучасної психолого-педагогічної практики.
2. Освіта як цінність.
3. «Мета», «ідеал», «цінність»: специфіка вживання цих понять у філософії освіти.
4. Освіта та її цінність у сучасному світі.

7. Самостійна робота

Розподіл годин самостійної роботи для здобувачів:

1. Підготовка до контрольних заходів – 30 год.
2. Опрацювання питань, які не розглядаються на аудиторних заняттях – 74 год., з них на виконання індивідуальних дослідницьких завдань – 28 год.
Усього 102 год.

Індивідуально-дослідницькі завдання у межах самостійної роботи спрямовані на формування і розвиток практичних умінь підготовки публікацій, доповідей та проєктів з актуальних проблем аудиту і оцінювання управлінської діяльності.

Результати опанування відповідного матеріалу перевіряються під час усного опитування, модульного і підсумкового (екзамен) контролю знань.

Перелік тем для самостійного опрацювання:

1. Глобальні проблеми людства і роль освіти у їх вирішенні.
2. Філософія освіти в історії розвитку цивілізацій.
3. Вплив освіти і культури на розвиток суспільства.
4. Відповідність вітчизняної системи освіти сучасним філософським тенденціям

8. Перелік питань до заліку з дисципліни

1. Проблемне поле філософії освіти.
2. Основні сучасні освітні концепції: розмаїття підходів.
3. Ян Амос Коменський і сучасна філософсько-освітня думка.
4. Основні ідеї біхевіоризму.
5. Тенденції розвитку освіти в епоху глобалізації.
6. Філософсько-освітні погляди Йоганна Генріха Песталоцці
7. Особливості сучасної освітньої парадигми.
8. Функції філософії освіти.
9. Сфери навчання Бенджаміна Блума та їх теоретичне і практичне значення.
10. Освіта як важлива соціокультурна детермінанта становлення особистості.
11. Взаємозв'язок філософії освіти і філософії
12. Філософсько-освітні погляди Григорія Сковороди.
13. Сенси феномену освіти.
14. Основні завдання модернізації української системи освіти.
15. Погляди на освіту в стародавній Греції.
16. Нова школа Селестена Френе.
17. Герменевтичний підхід в освітніх практиках.
18. Гуманізм епохи Відродження як альтернатива середньовічної схоластики.
19. Філософія освіти крізь призму творчості Василя Сухомлинського.
20. Інформаційні технології в освіті: філософське осмислення.
21. Онтологічні та антропологічні засади освіти.
22. Виховний ідеал справедливості: синтез зарубіжного й вітчизняного досвіду.
23. Сенс принципу людиноцентризму в філософії освіти.
24. Конфуцій та його роль в розвитку ідей освіти.

25. Проблема істини та її критеріїв в філософії освіти та в освітній практиці
26. Теорія когнітивного розвитку Жана Піаже.
27. Аксиологічні аспекти розвитку освіти.
28. Криза сучасної освіти: основні причини та наслідки
29. Роль та значення примусу в освіті і вихованні еволюція концепції Антона Макаренка.
30. Педагогічна концепція Джона Дьюї.
31. Трансформація освіти та її осмислення в епоху Відродження.
32. Освіта як соціальний феномен.
33. Проблема людини і світу в історії філософії.
34. Умови навчання Роберта Ган'є та їх прикладне значення
35. Участь і влада: діалектика взаємозв'язку в освіті.
36. «Новий гуманізм» у ціннісній системі сучасної філософії освіти.
37. Педагогіка та методи Марії Монтессорі у сучасному освітньому процесі.
38. Наука і освіта як рушійні чинники суспільного розвитку
39. Мораль і освіта: точки перетину.
40. Стадії розвитку Еріка Еріксона і можливості їх використання в Україні.
41. Світогляд людини як проблема філософії освіти.
42. Вальдорфська педагогіка (Рудольф Штайнер) та антропософічна концепції розвитку особистості.
43. Соціально-філософські проблеми дистанційного та он-лайн навчання.
44. Внесок мислителів української діаспори (Д. Чижевського, В. Липинського, О. Кульчицького) у розбудову навчально-виховних практик.
45. Кращі освітні практики: євроінтеграційний аспект.
46. Філософія і громадянське виховання.
47. Розкрийте сенс і призначення методології та роль методологічної функції філософії освіти.
48. Система освіти як транслятор норм і цінностей буття.
49. Місце творчості у сучасних філософсько-освітніх концепціях.
50. Конструктивістська педагогіка і емпірико-аналітичні напрямки в філософії освіти.
51. Видатні українські педагоги-новатори: основні концептуальні підходи.
52. Трансформація освітніх практик (її ризики та перспективи) у сучасному глобалізованому світі.
53. Нові цілі освіти в інформаційному, постіндустріальному суспільстві.

54. Пол Квентін Херст та його внесок у розвиток філософії освіти.

9. Методи навчання

Навчання не залежно від форми викладання (очна чи дистанційна) передбачає використання словесних (лекція, розповідь, пояснення, бесіда), наочних (ілюстрація, демонстрація, спостереження) та практичних (практична робота, тренувальні і творчі вправи) методів навчання.

Під час лекційних занять використовуються презентації, які поєднують словесні та наочні методи навчання, що дає можливість здобувачам вищої освіти акумулювати знання.

Під час практичних занять застосовуються словесні та практичні методи навчання, які спрямовані на формування у здобувачів вищої освіти здібностей пізнання, а саме: дискусії, індивідуальна та командна форма роботи, кейси.

Самостійна робота базується на наочних та практичних методах навчання і направлена на самостійне оволодіння здобувачами вищої освіти знаннями за темами навчальної дисципліни.

10. Система оцінювання навчальних досягнень

Навчальна дисципліна оцінюється за 100-бальною шкалою за видами навчальної діяльності.

Види робіт	Максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	8
Участь у практичних заняттях (виступи, проблемні ситуації)	44
Самостійна робота (аналіз інформаційних джерел, підготовка повідомлень, опрацювання спеціальної літератури)	18
Залік	30

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
90 - 100	A	відмінно
80 - 89	B	добре
65 - 79	C	
55 - 64	D	задовільно
50 - 54	E	

35 - 49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
1 - 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

11. Методичне забезпечення

1. Методичні рекомендації до практичних робіт за навчальною дисципліною «Філософія освіти» (електронне видання, що знаходиться в репозитарії).

2. Методичні рекомендації до самостійної роботи здобувачів вищої освіти за навчальною дисципліною «Філософія освіти» (електронне видання, що знаходиться в репозитарії).

12. Рекомендована література

Основна:

1. Базалук О.О. Філософія освіти: навчально-методичний посібник / О.О. Базалук, Н.Ф. Юхименко. К.: Кондор, 2015. 164 с.
2. Губерський Л.В., Андрущенко В.П. Філософія як теорія та методологія розвитку освіти. К. : Леся, 2008. 514 с.
3. Навчальний посібник з курсу «Філософія освіти» для осіб, що навчаються в магістратурі за спеціальністю «Педагогіка вищої школи». / Т.Н. Кучера, Л.І. Насонова, В.В. Дейнека. Харків: ХНМУ, 2015. 63 с.
4. Філософія освіти. Навчальний посібник. / Т.Н. Кучера, Л.І. Насонова, В.В. Дейнека. Харків: ХНМУ, 2015. 63 с.
5. Філософія освіти і науки: навч. посіб. / І. С. Алексейчук та ін. 2- ге вид. переробл. та доповн. Слов'янск , 2019. 365 с.
6. Філософія освіти (хрестоматія); уклад.: Огнев'юк В. О., Кузьменко О. М. Київ, Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2014. 506 с.
7. Barrow R., Woods R. An Introduction to Philosophy of Education, 4th Edition. London, Routledge, 2006. 225 pp.
8. Philosophy of Education. Stanford Encyclopedia of Philosophy. Oct. 7, 2018. URL: <https://plato.stanford.edu/entries/education-philosophy/>
9. Tan Ch. Philosophical perspectives on education. In Tan, C., Wong, B., Chua, J.S.M. & Kang, T. (Eds.), Critical Perspectives on Education: An Introduction. Singapore: Prentice Hall, 2006. pp. 21-40.

Допоміжна:

10. Жижко Т. А. Філософія академічної освіти : Київ : Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2013. 403 с.
11. Калюжна В. Ю. Філософія освіти американського Просвітництва . РВВ ЛДУВС, 2008. 206 с.
12. Качуровський М.О. Філософія освіти: Навчально-методичний посібник. Суми: СумДПУ ім. А.С.Макаренка, 2010. 116 с.
13. Карпенчук С. Г. Філософія освіти (загальна теорія педагогіки) К. : Видавничий дім «Слово», 2013. 687 с.
14. Лутай В.С. Філософія сучасної освіти. Київ: Центр «Магістр- С», 1996. – 321 с.